

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 09 marca 2021 r.

Znak sprawy: GM-DGWiZS-6.054.11.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora Jerzego Wcisłą na 18. posiedzeniu Senatu w dniu 3 grudnia 2020 r. (przekazane wg właściwości z Ministerstwa Klimatu i Środowiska do Ministerstwa Infrastruktury w dniu 17 grudnia 2020 r.) przedstawiam poniższe informacje.

W odpowiedzi na pierwsze pytanie uprzejmie informuję, że szczegółowe wyliczenia rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy *o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy* znajdują się w przeprowadzonej Ocenie Skutków Regulacji, załączonej do projektu ustawy. Projekt wraz z OSR dostępny jest na stronie Rządowego Centrum Legislacji pod adresem:

- <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12337151/katalog/12709767>

Warto nadmienić, że opłata za utraconą retencję terenową już funkcjonuje w polskim systemie prawnym, zaś jednostki samorządu terytorialnego uzyskują na jej podstawie środki za utraconą retencję. Projekt ustawy przewiduje zwiększenie tych środków dla gmin nie tylko z opłat, ale również z procentowego podziału wysokości tych środków, co pozytywnie wpłynie na ich sytuację finansową.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 299 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, wpływy z tytułu opłat za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej, o której mowa w art. 269 ust. 1 pkt 1 tej ustawy stanowią w 90% przychód Wód Polskich, a w 10% dochód budżetu właściwej gminy.

Warto dodać, że obowiązujący system podziału środków funkcjonuje także w odniesieniu do Wód Polskich (10%) oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (90%) i dotyczy opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi oraz opłaty podwyższonej za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego, a także za ich wprowadzanie z przekroczeniem warunków określonych w ww. pozwoleniach (art. 299 ust. 3 ustawy – Prawo wodne). Przyjęty podział środków ma zapewnić podmiotowi zbierającemu dane środki z opłaty wyrównanie kosztów operacyjnych ponoszonych z tego tytułu.

Proponuje się zmianę, zgodnie z którą podnosi się wpływy z tytułu opłat za usługi wodne za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej, o której mowa w art. 269 ust. 1 pkt 1, na rzecz gmin, aby gmina mogła przeznaczyć część tego przychodu na rozwój retencji wód opadowych w zlewni obejmującej obszar gminy. Propozycja wzrostu wpływów dla gmin wynika z faktu, że gospodarowanie wodami opadowymi stanowi zadanie własne gmin. Proponowane zmiany spowodują wzrost retencji nie tylko na terenach prywatnych, objętych zmienianym przepisem, ale również w wyniku działań gmin, które otrzymają dodatkowe dedykowane źródło finansowania, co również doskonale przyczyni się do spełnienia celu nowelizacji ustawy.

Proponowane rozwiązania spowodują, że skutki suszy w Polsce będą mniej odczuwalne dla mieszkańców miast oraz wsi. Docelowa ustawa ma na celu wspieranie rozwoju tzw. zielono-niebieskiej infrastruktury, systemów retencji z wykorzystaniem rozwiązań opartych na przyrodzie oraz tzw. „odbetonowanie” miast. Wprowadzone zmiany służą zmianie podejścia do hydrologii na terenach zabudowanych. W myśl zasady *"Zatrzymuj wodę"* zmiany stymulują zagospodarowania wody opadowej i roztopowej na własnym gruncie. Zatrzymanie wody może nastąpić na działce (poprzez jej infiltrację do gruntu), woda może również zostać częściowo odprowadzona poza działkę. Istotne jest, aby woda ostatecznie trafiła do zbiornika retencyjnego

do późniejszego wykorzystania lub zasiła zasoby wód podziemnych. W przypadkach, gdzie zatrzymanie wody nie jest możliwe, ustawa wprowadzi wyjątki. Ewentualne koszty dla właścicieli gruntów mogą wynikać z konieczności dostosowania zagospodarowania terenu w taki sposób, jaki zapewnia zagospodarowanie wód opadowych na działce.

Zmiany legislacyjne służą do kształtowania postaw adresatów tych norm w sposób, aby planowane inwestycje i zagospodarowanie działek uwzględniały zmiany klimatyczne i potrzebę retencji wód. Warto podkreślić, że przyjęte kierunki zmian legislacyjnych są niezbędne ze względu na postępujące niekorzystne zmiany w zasobach wodnych w Polsce związane ze zmianami klimatycznymi, czego przykładem jest m.in. największa w historii pomiarów niżówka hydrogeologiczna, która wystąpiła w 2020 r.

Polska ma jedno z najniższych zasobów wodnych w Europie. Według Europejskiego Urzędu Statystycznego w roku 2017 na jednego mieszkańca Polski przypadało 1 607 m³ wody. Niższe wartości od Polski w Unii Europejskiej uzyskały cztery państwa: Czechy (1 371 m³ wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca), Cypr (229 m³), Malta (150 m³) i Rumunia (1 487 m³). Zagospodarowanie wód opadowych i ich infiltracja do wód gruntowych w miejscu opadu za pomocą tzw. zielono-niebieskiej infrastruktury lub zrównoważonych systemów drenażu jest kierunkiem adaptacji do zmian klimatu. Pokazują to przykłady z wielu krajów na całym świecie np. Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Chin. Zgodnie z przyjętą przez Rząd w 2019 r. „*Polityką ekologiczną państwa*” niezbędne jest rozwijanie zielono-niebieskiej infrastruktury, w tym także systemów małej retencji z wykorzystaniem rozwiązań opartych na przyrodzie oraz wspomniane „*odbetonowanie*” miast.

W ramach prac nad *ustawą o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy*, powołano zespół roboczy będący platformą wymiany informacji z przedstawicielami Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Na posiedzeniach zespołu wyjaśniane są wątpliwości przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, a także omawiane są rozwiązania przewidziane w projekcie ustawy. Dotychczasowe spotkania dotyczyły dwóch bloków - szeroko pojętej melioracji wodnej oraz opłat za zmniejszoną retencję. Ministerstwo Infrastruktury będzie kontynuowało dotychczasową, dobrą współpracę, aby zaproponowane przepisy realizowały cel ustawy, jakim jest zmniejszenie skutków suszy.

Stanowisko Ministerstwa do zgłoszonych w trakcie konsultacji uwag, jak również omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania, zgodnie z § 51 uchwały Nr 190 Rady Ministrów - Regulamin pracy Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. (M.P z 2013 r. poz. 979) znajduje się w raporcie z konsultacji publicznych.

Odpowiadając na kolejne pytanie informuję, że inwestycje w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy mogą obejmować lub oddziaływać na obszary wykraczające poza granice administracyjne gminy. Dlatego też kompetencje do podejmowania czynności w tym zakresie należy powierzyć organowi, który posiada właściwość na większym obszarze niż jedna gmina, w tym przypadku wojewodzie. Wojewoda, zgodnie z ustawą Prawo wodne również jest jednym z organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami. Takie rozwiązanie proceduralne jest stosowane w wielu obowiązujących specustawach, które dotyczą inwestycji mających przyspieszony tryb postępowania.

Ustanowienie wojewody decydem w obszarze wydania zezwolenia na realizację inwestycji w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy wynika z faktu, iż wojewoda zgodnie z art. 80 (w związku z art. 82) Prawa budowlanego jest również organem administracji architektoniczno-budowlanej pierwszej instancji w sprawach obiektów i robót budowlanych: hydrotechnicznych piętrzących, upustowych, regulacyjnych oraz kanałów i innych obiektów służących kształtowaniu zasobów wodnych i korzystaniu z nich, wraz z obiektami towarzyszącymi, z wyłączeniem urządzeń melioracji wodnych. Ponadto wojewoda zgodnie z ustawą o wojewodzie i administracji rządowej w województwie jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie. Ponadto, wskazanie wojewody jako organu właściwego do wydawania zezwolenia na realizację inwestycji przeciwsuszowych nie będzie dodatkowo obciążać samorządu terytorialnego dodatkowymi postępowaniami administracyjnymi, a tym samym zwiększonymi kosztami obsługi administracyjnej.

Na zakończenie należy podkreślić, że projekt ustawy *o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy*, w wyniku przeprowadzonych uzgodnień i konsultacji może ulec modyfikacjom, także w zakresie roli i kompetencji gmin. Tym samym zachęcam Pana senatora do czynnego udziału w dalszym procesie

legislacyjnym, tak aby wypracowane rozwiązania najlepiej realizowały zakładany cel projektu ustawy z pożytkiem dla ochrony zasobów wodnych w Polsce.

Łączę wyrazy szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM